הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שְׁעָה שְׁעוֹ

רמה. בְּאֵר הַגּוֹלָה

לַמִּרְפֶּסֶת) (טור) הֲרֵי אֵלּוּ בִּכְלַל הֶחָצֵר וְהַמִּרְפֶּסֶת, לְפִי שֶׁשְּׁנֵיהֶם אֲפָשָׁר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן עַל יְדֵי זְרִיקָה, לְפִיכָךְ שְׁנֵיהֶם אֲסוּרִים לְהוֹצִיא שָׁם כֵּלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בַּבָּתִּים עַד שֶׁיְּעָרְבוּ: **ג** * [ח]הָיְתָה מַצָּבָה (יב) אַרְבָּעָה טְפָחִים לִפְנֵי הַמִּרְפֶּסֶת, (יג) אֵין הַמִּרְפֶּסֶת אוֹסֶרֶת עַל בְּנֵי הֶחָצֵר שֶׁהֲרֵי נֶחְלְקָה מֵהֶם: **ד** (יד) [ט]זִיזִים הַיּוֹצְאִים מֵהַכְּתָלִים, כָּל שֶׁהוּא לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים הֲרֵי זֶה נֶחְשָׁב מֵהֶחָצֵר וּבְנֵי הֶחָצֵר מִשְׁתַּמְּשִׁין בּוֹ, וְכָל שֶׁהוּא בְּתוֹךְ עֲשָׂרָה טְפָחִים הָעֶלְיוֹנִים הַסְּמוּכִים לָעֶלְיוֹנָה אַנְשֵׁי עֶלְיָה מִשְׁתַּמְּשִׁין בּוֹ, (טו) וְהַנִּשְׁאָר בֵּין עֲשָׂרָה הַתַּחְתּוֹנִים עַד תְּחִלַּת עֲשָׂרָה הָעֶלְיוֹנִים מִן הַזִּיזִין הַיּוֹצְאִים, שְׁנֵיהֶם אֲסוּרִים בּוֹ וְאֵין מִשְׁתַּמְּשִׁין בָּהֶם בִּכְלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בַּבָּתִּים אֶלָּא אִם כֵּן עֵרְבוּ:

שעו בּוֹר וּבְאֵר שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת. וּבוֹ ד׳ סְעִיפִים:

א משנה ערוכין פ״ו (ע״א). ב שם בגמרא וכרב יהודה. הרי״ף (כח:) והרא״ש (פ״ח סי׳ ז) והרמב״ם בפרק ג׳ (הכ״א) ושאר פוסקים. ג שם.

א * [א]בּוֹר שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת (א) וְאֵין בֵּינֵיהֶם פֶּתַח אוֹ חַלּוֹן שֶׁיּוּכְלוּ לְעָרֵב, אוֹ שֶׁיֵּשׁ בֵּינֵיהֶם וְלֹא עֵרְבוּ, (ב) אֵין מְמַלְּאִים מִמֶּנּוּ בְּשַׁבָּת (ג) אֶלָּא אִם כֵּן עָשׂוּ מְחִיצָה עֲשָׂרָה לְמַעְלָה מִן הַמַּיִם. (ד) * [ב]וְצָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה (ה) טֶפַח מִן הַמְּחִיצָה יוֹרֵד בְּתוֹךְ הַמַּיִם. וְאִם הָיְתָה (ו) הַמְּחִיצָה כֻּלָּהּ בְּתוֹךְ הַמַּיִם, צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה טֶפַח יוֹצֵא מִמֶּנָּה לְמַעְלָה מִן הַמַּיִם כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה (ז) נִכֶּרֶת רְשׁוּת זֶה מֵרְשׁוּת זֶה. (ח) * [ג]וְכֵן אִם עָשׂוּ עַל פִּי הַבּוֹר קוֹרָה רְחָבָה אַרְבָּעָה טְפָחִים, (ט) זֶה מְמַלֵּא מִצַּד הַקּוֹרָה וְזֶה מְמַלֵּא מִצַּד הָאַחֵר. הַגָּה: וְדַוְקָא אִם בָּא

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

יֵשׁ דֵּעוֹת בַּפּוֹסְקִים, (ה) יֵשׁ אוֹמְרִים דְּכֵיוָן שֶׁלְּבַעַל הַמִּרְפֶּסֶת יֵשׁ שְׁתֵּי רֵיעוּתוֹת, שֶׁנִּמּוֹכִים מֵעֲשָׂרָה וְגַם מַפְלִגִים אַרְבָּעָה טְפָחִים, אִם כֵּן תַּשְׁמִישׁ שֶׁל אַנְשֵׁי הֶחָצֵר נוֹחַ יוֹתֵר שָׁם וְנוֹתְנִין אוֹתוֹ לָהֶם, (ו) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּכֵיוָן שֶׁלְּהֶחָצֵר נַמִּי גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים מִקְּרֵי לִשְׁנֵיהֶם תַּשְׁמִישׁוֹ בְּקָשֶׁה וְאוֹסְרִין זֶה עַל זֶה. (ז) בּוֹר שֶׁבְּחָצֵר [שֶׁל בְּנֵי הַמִּרְפֶּסֶת וּבְנֵי הֶחָצֵר בְּשָׁתְפוּת], וּמַקִּיפוֹתָיו חֲלָיָא גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, וּסְמוּכָה לְמִרְפֶּסֶת בְּתוֹךְ אַרְבָּעָה טְפָחִים, אוֹסְרִין זֶה עַל זֶה כְּשֶׁלֹּא עֵרְבוּ יַחַד לְמַלֹּאת מַיִם בִּדְלִי שֶׁשָּׁבַת בַּבַּיִת אוֹ בָּעֲלִיוֹת, (ח) וְכֵן לְהַכְנִיס הַמַּיִם לְבָתֵּיהֶם, וְאֵין נוֹתְנִין אוֹתוֹ לִבְנֵי הַמִּרְפֶּסֶת (ט) הוֹאִיל וְגַם לָהֶם תַּשְׁמִישׁוֹ בְּקָשֶׁה עַל יְדֵי שִׁלְשׁוּל עֲשָׂרָה טְפָחִים לַבּוֹר. וַאֲפִלּוּ אִם הַבּוֹר מָלֵא מַיִם עַד גֹּבַהּ הַחֲלָיָא שֶׁסְּמוּכָה לַמִּרְפֶּסֶת, אֲסוּר מִשּׁוּם גְּזֵרָה (י) שֶׁמָּא יַחְסְרוּ הַמַּיִם בְּשַׁבָּת וְיִשְׁתַּמְּשׁוּ בּוֹ כְּבַתְּחִלָּה. אֲבָל אִם הָיָה הַבּוֹר מָלֵא בְּדָבָר שֶׁאֵין נִטָּל בְּשַׁבָּת, הֲרֵי הוּא כְּעֵמּוּד אוֹ תֵּל גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה מֵחָצֵר וְתוֹךְ עֲשָׂרָה לַמִּרְפֶּסֶת שָׁנוֹתְנִין אוֹתוֹ לִבְנֵי מִרְפֶּסֶת [כְּשֶׁאֵינוֹ מֻפְלָג מִכְּנֶגְדּוֹ אַרְבָּעָה טְפָחִים וְכַנַּ״ל] לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עַל גַּבֵּהּ: **ג** (יב) **אַרְבָּעָה טְפָחִים.** בְּגֹבַהּ (יא) שֶׁלָּהּ: (יג) **אֵין הַמִּרְפֶּסֶת אוֹסֶרֶת וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אֲפִלּוּ הַתֵּל הַעֲמוּד הַסְּמוּכָה לָהּ בְּתוֹךְ אַרְבָּעָה טְפָחִים וְגָבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, שֶׁכֵּיוָן שֶׁעָשׂוּ הֶפְסֵק לִפְנֵי הַמִּרְפֶּסֶת, גִּלּוּ דַּעְתָּם שֶׁפִּלְּגוּ עַצְמָם מִן הֶחָצֵר: **ד** (יד) **זִיזִים הַיּוֹצְאִים וְכוּ׳.** גַּם זֶה הַסָּעִיף מֵירֵי שֶׁבְּנֵי הֶחָצֵר וּבְנֵי הָעֲלִיָּה עֵרְבוּ כָּל אֶחָד לְעַצְמָן, וְשֶׁהַזִּיזִים (יט) הָיוּ שַׁיָּכִין לִבְנֵי הֶחָצֵר וְהָעֲלִיָּה בְּשֶׁתְּפוּת, וְגַם מֵירֵי שֶׁהַזִּיזִין הָיוּ רְחָבִים אַרְבָּעָה טְפָחִים, דְּאִי לָאו הָכִי הָוֵי מָקוֹם פְּטוּר וּבָטֵל לְהָכָא וּלְהָכָא [רַשׁ״י (פר. ד״ה בכותל)]: (טו) **וְהַנִּשְׁאָר וְכוּ׳.** מֵירֵי בְּשֶׁהָיוּ יוֹתֵר מֵעֲשָׂרִים טְפָחִים מִן הָעֲלִיָּה לְקַרְקַע הֶחָצֵר. (יג) וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁהָיָה פָּחוֹת מֵעֲשָׂרִים טְפָחִים וְהַזִּיז עוֹמֵד בָּאֶמְצַע וְאֵין מִמְּנּוּ עֲשָׂרָה טְפָחִים לֹא לָזֶה וְלֹא לָזֶה:

א (א) **וְאֵין בֵּינֵיהֶם וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁבְּכֹחַל הַמַּפְסִיק בֵּין הַחֲצֵרוֹת הָעוֹמֵד עַל גַּבֵּי הַבּוֹר, אֵין פֶּתַח וְחַלּוֹן: (כ) **אֵין מְמַלְּאִין וְכוּ׳.** שֶׁהֲרֵי (כ) כָּל אֶחָד מְמַלֵּא מֵרְשׁוּת חֲבֵרוֹ: (ג) **אֶלָּא אִם כֵּן עָשׂוּ מְחִיצָה עֲשָׂרָה.** כְּדֵי לְהַפְסִיק בֵּין הָרְשֻׁיּוֹת, (נ) וְיִהְיֶה כָּל אֶחָד דּוֹלֶה מֵרְשׁוּתוֹ. וּמְחִיצַת הַכֹּתֶל שֶׁעוֹמֵד עַל גַּבֵּי הַבּוֹר (נ) אֵין מוֹעִיל לָזֶה כְּלָל, דְּבָעִינַן דַּוְקָא שֶׁתִּהֵא עֲשׂוּיָה לְשֵׁם כָּךְ, וּבְתוֹךְ אֹגֶן הַבּוֹר: (ד) **וְצָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה וְכוּ׳.** כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה (ד) נִכָּר הֶפְסֵק הַמְּחִיצָה הַמְּחַלֶּקֶת בְּתוֹךְ הַמַּיִם. וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵינָהּ מַגַּעַת הַמְּחִיצָה עַד קַרְקַע הַבּוֹר, קַל הוּא שֶׁהַקִּלּוּ בְּמַיִם לְהַתִּיר בִּמְחִיצָה כָּזוֹ, (ה) דְּבָעִינַן רַק שֶׁלֹּא יִכָּנֵס הַדְּלִי בְּהָדֵיא לְחֵלֶק חֲבֵרוֹ: (ה) **טֶפַח מִן הַמְּחִיצָה.** וְכָל שֶׁכֵּן אִם מַחֲצִיתָהּ לְמַטָּה וּמַחֲצִיתָהּ לְמַעְלָה: (ו) **הַמְּחִיצָה כֻּלָּהּ.** הֵינוּ שֶׁל הָעֲשָׂרָה טְפָחִים. וְהוּא הַדִּין אֲפִלּוּ אִם הָיְתָה אֲרֻכָּה יוֹתֵר וּמַגַּעַת עַד קַרְקַע הַבּוֹר, (ו) צָרִיךְ גַּם כֵּן הֶכֵּר הֶפְסֵק מִלְּמַעְלָה: (ז) **נִכֶּרֶת.** הַהֶפְרֵשָׁה, וּבְזֶה הַטֶּפַח לְבַד סַגִּי (ז) שֶׁלֹּא יֵלֵךְ הַדְּלִי לִרְשׁוּת חֲבֵרוֹ: (ח) **וְכֵן אִם עָשׂוּ וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁהִנִּיחוּ לְכַתְּחִלָּה מִלְּמַעְלָה עַל שְׁפַת הַבּוֹר (מ) כְּדֵי לְהַתִּיר הַמַּיִם, אֲבָל כְּשֶׁלֹּא נַעֲשָׂה כְּדֵי לְהַתִּיר, לֹא: (ט) **זֶה מְמַלֵּא מִצַּד הַקּוֹרָה וְכוּ׳.** וְטַעְמָא, (ט) לְפִי שֶׁאָנוּ רוֹאִים כְּאִלּוּ קוֹרָה זוֹ נִמְשֶׁכֶת וְיוֹרֶדֶת עַד הַמַּיִם וְחוֹלֶקֶת כָּל רְשׁוּת לְעַצְמוֹ, וְכָאן אֵין לָחוּשׁ לוֹמַר שֶׁזֶּה דּוֹלֶה מֵרְשׁוּת חֲבֵרוֹ, לְפִי שֶׁעֲרוּ חֲכָמִים (י) שֶׁאֵין דְּלִי מְהַלֵּךְ יוֹתֵר מֵאַרְבָּעָה טְפָחִים, וְאִם כֵּן

בֵּאוּר הַלָּכָה

ג * הָיְתָה מַצָּבָה אַרְבָּעָה טְפָחִים וְכוּ׳. עַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה כתב הרמב״ם) שֶׁמִּתְמַיֵּהַּ עַל הָרַמְבַּ״ם (פ״ד הט״ז) שֶׁלְּפִי מַה שֶּׁמְּפָרֵשׁ הַגְּמָרָא דַּף ס׳ ע״א) לְמַ״ד דִּשְׁמוּאֵל אֵין מְקוֹר לְדִין זֶה, וּבְבֵית מֵאִיר מְיַשֵּׁב קָצָת:

א * **בּוֹר שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת וְכוּ׳. אֲפִלּוּ אֵין מֵימָיו עֲמֻקִּין עֲשָׂרָה טְפָחִים** [תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״א)]:

* **וְצָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה טֶפַח וְכוּ׳.** וּמַה דִּכְסִימָן שנ״ה (ס״א) גַּבֵּי גְּזוּזְטְרָא לֹא מַצְרִכִינַן לָזֶה, עַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה כתב הרב) וּבֵ״ח (ס״ב) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, וְהַרַבָּה מִדְּבְרֵיהֶם כְּבָר קַדְּמוּם בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ״א (פו:) וְהָרִיטְבָּ״א (שם) עַיֵּן שָׁם:

* **וְכֵן אִם עָשׂוּ עַל פִּי הַבּוֹר קוֹרָה רְחָבָה אַרְבָּעָה טְפָחִים. עַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף** (ד״ה מ״ש או יעשו) **שֶׁהֲבִיא בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ״א** (עבוה״ק ש״ג סי׳ ט) **דְּהוּא הַדִּין**

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו״ע הרב (ס״ד) כתב כהמג״א.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

ד שם פ״ה (ע״א) וּכְפֵרוּשׁ הָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ג׳ מֵהִלְכוֹת עֲרוּבִין (הכ״ג).
ה שם. ו דְּכֵיוָן שֶׁשְּׁנֵיהֶם אֵינָם יְכוֹלִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּאֶמְצַע אֶלָּא בְּזוֹרְקָה וְלֹא בְּטַלְטוּל אֵין אָדָם אוֹסֵר עַל חֲבֵרוֹ דֶּרֶךְ אֲוִיר שֶׁאֵין לוֹ עָלָיו תִּשְׁמִישׁ אֶלָּא בְּאֲוִיר.
ז כָּזֶה

חֲדָרָה	חֲדָרָה
חֲצַר	חֲדָרָה חֲצַר

לְמַלֹּאת בְּכֵלִים שֶׁל בַּיִת, אֲבָל בִּכְלִים שֶׁל חָצֵר (פ) (י) לֹא בָּעֵינַן שׁוּם תִּקּוּן, דְּהָא חֲצֵרוֹת רְשׁוּת אַחַת הֵן כִּדְלְעֵיל סִימָן שע״ב (ס״ב) (הגהות מיימוניות פרק ט״ו (מהל׳ שבת אות ג)):

ב [ד]**בְּאֵר** (יא) **שָׁבְּאֶמְצַע הַשְּׁבִיל בֵּין שְׁנֵי כָּתְלֵי חֲצֵרוֹת,** (יב) **אַף עַל פִּי שֶׁהִיא מַפְלֶגֶת מִכֹּתֶל זֶה אַרְבָּעָה טְפָחִים וּמִכֹּתֶל זֶה אַרְבָּעָה טְפָחִים, שְׁנֵיהֶם מְמַלְּאִים מִמֶּנָּה** (יג) **וְאֵינָם צְרִיכִים זִיזִים עַל גַּבָּן, * שֶׁאֵין אָדָם אוֹסֵר עַל חֲבֵרוֹ דֶּרֶךְ אֲוִיר.** הַגָּהּ: וְדַוְקָא כְּשֶׁאֵין הַחֲצֵרוֹת פְּתוּחוֹת לַשְּׁבִיל (כ) (יד) רַק בְּחַלּוֹנוֹת (טור והמגיד פרק ג׳ מהלכות עירובין (הכ״ג)). **(טו) וְיֵשׁ אוֹמְרִים** דְּאִם אֵינָן מַפְלְגִים אַרְבָּעָה, אוֹסְרִים (ג) אֲפִלּוּ בִּכְהַאי גַּוְנָא (בית יוסף (ד״ה ומ״ש) בשם רש״י (פה. ד״ה טו״ר)): [ה]**שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת * וּבֵינֵיהֶם** (טז) **שְׁלֹשָׁה חֲרָבוֹת,** (יז) **כָּל אֶחָד מֵהֶן** (יח) **בְּאוֹתָהּ שֶׁאָצְלוֹ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ דֶּרֶךְ חַלּוֹנוֹת עַל יְדֵי זְרִיקָה,** (יט) **וְהָאֶמְצָעִית** (כ) [ו]**מֻתֶּרֶת לִשְׁנֵיהֶם. וְאִם הָיוּ שְׁלִשְׁתָּן סְמוּכוֹת לַפָּתִחִים,** [ז]**שֶׁהֲיְתָה הָאֶמְצָעִית**

בְּאֵר הֵיטֵב

א (פ) **לֹא בָּעֵינַן.** וְעַל כָּל פָּנִים אָסוּר לְהַכְנִיס הַמַּיִם לַבַּיִת אִם לֹא עָשׂוּ תִּקּוּן. הַגָּהוֹת מֵימוֹנִיּוֹת (הל׳ שבת פט״ו אות ב): **ב** (ב) **רַק.** שְׁאָז תַּשְׁמִישׁ הַמְּלוּי דֶּרֶךְ אֲוִיר, אֲבָל כְּשֶׁחֲצֵרוֹת פְּתוּחוֹת לַשְּׁבִיל, רְשׁוּת שְׁנֵיהֶם שׁוֹלֶטֶת בּוֹ וְהָוֵי הַשְּׁבִיל כְּחָצֵר שֶׁאֵינָהּ מְעֹרֶבֶת וְאָסוּר. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ה): (ג) **אֲפִלּוּ.** דְּכֵיוָן דְּסָמוּךְ לָהֶם, הָוֵי לִשְׁנֵיהֶם

בְּאוּר הֲלָכָה

אִם הָיָה הַמְּחִיצָה רָחָב בְּעֶבְיָהּ אַרְבָּעָה טְפָחִים גַּם כֵּן דִּינָהּ כְּפִי תִּקְרָה, וְאִם כֵּן דֵּי אִם הוֹרִידָהּ בְּתוֹךְ הַבּוּר וְנִמְדַּד הֶעָשְׂרָה טְפָחִים מִשָּׁפָת פִּי הַבּוּר וּלְמַטָּה. וְדַע דִּלְשׁוֹן הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁכָּתוּב אִם עָשׂוּ עַל פִּי הַבּוֹר הוּא מַעֲתִּק מִלְּשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם (פ״ג הכ״ב), וּבַעֲבוּרַת הַקֹּדֶשׁ (שם) רָאִיתִי שֶׁכָּתַב אִם הַקּוֹרָה בְּתוֹךְ אֹגֶן הַבּוֹר, וְכֵן גַּם כֵּן דַּעַת רַבֵּנוּ יְרוּחָם בְּנְתִיב י״ב חֵלֶק י״ז עַיִן שָׁם, **וְצָרִיךְ עִיּוּן לְמַעֲשֶׂה:**

ב * שֶׁאֵין אָדָם אוֹסֵר עַל חֲבֵרוֹ דֶּרֶךְ אֲוִיר. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סקט״ו) דְּהַסְכֵּמַת הַפּוֹסְקִים הוּא כְּדַעַת הַגַּ״ה דְּהוּא דַּוְקָא בְּמַפְלֶגֶת אַרְבָּעָה. וְהָאַחֲרוֹנִים הִקְשׁוּ מַהָא דְּסִימָן שע״ה (ס״ב) **דִּבְנֵי מִרְפֶּשֶׂת אוֹסְרִין עַל בְּנֵי חָצֵר אַף בְּמַפְלֶגֶת אַרְבָּעָה,** וְרָאִיתִי שֶׁכְּבָר הִקְשָׁה זֶה בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ״א בַּגְּדָפִים מְחֻדָּשׁ (פה. ד״ה ואסיקנא), וְתֵרֵץ דְּהָתָם **כְּשֶׁעָשׂוּ הַתֵּל בְּשִׁתָּפוּת, וּבְחוֹל מִשְׁתַּמְּשִׁין בּוֹ שְׁנֵיהֶם דֶּרֶךְ הֶחָצֵר הִלְכָךְ לְאו תַּשְׁמִישׁ אֲוִיר לְחוּד הוּא,** כֵּן כָּתַב שָׁם בְּתִרוּץ בְּתָרָא עַיֵּן שָׁם, וְהַבַּ״ח (ס״ג) כְּגוֹן לְדִבְרֵיהוּ מַצְעָמוֹ עַיֵּן שָׁם:

ג * וּבֵינֵיהֶם שְׁלֹשָׁה חֲרָבוֹת וְכוּ׳. הִנֵּה דַּעַת רַשְׁ״י (שם ד״ה וג׳) דְּדַוְקָא כְּשֶׁאֵין לְהֶחֲרֵבוֹת בְּעָלִים אֲחֵרִים אֶלָּא בַּעֲלֵי הַחֲצֵרוֹת שְׁתָּפִין בָּהֶן, דְּאִי הָיוּ לָהֶם בְּעָלִים אֲחֵרִים, אַף עַל גַּב דְּקַיְימָא לַן בַּיִת הַתָּבֵן לְפִי שְׁאֵין בַּיִת דִּירָה אֵין אָסוּר, הֵינוּ שֶׁאֵינָהּ אוֹסֶרֶת עַל אֲחֵרִים אֲבָל בְּתוֹכָהּ מֵיכָא אָסוּר לְטַלְטֵל וּמְמַלֵּא הָיָה אָסוּר לְזָרְקָן לְתוֹכָן, וְכֵן הוּא גַּם כֵּן דַּעַת בַּעַל הַמָּאוֹר (כז:), וּבְחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ״א (פה: ד״ה שלש) הֵבִיא שֶׁכֵּן הוּא גַּם כֵּן דַּעַת הָרַאֲבַ״ד, אֲבָל בְּתוֹסְפוֹת (פ״ה. ד״ה שני) הֵבִיאוּ בְּשֵׁם ר״י שֶׁחוֹלֵק עַל רַשְׁ״י וּסְבִירָא לֵיהּ דְּאֲפִלּוּ יֵשׁ לָהֶן בְּעָלִים גַּם כֵּן מֻתָּר לְפִי שְׁאֵינָהּ בֵּית דִּירָה, וְכֵן הוּא גַּם כֵּן דַּעַת הָרֹא״שׁ (פ״ח סי׳ ג) וְהָרַשְׁבָּ״א [בְּחִדּוּשָׁיו (שם) וּבַעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (שער ג סי׳ ט)], וּכְוָתַיְיהוּ פָּסַק גַּם כֵּן הַטּוּר, וְכֵן בְּאוֹר זָרוֹעַ (סי׳ קצא) וּבִרְבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב יב חט״ו) מַשְׁמַע שְׁמַצְדְּדִים כֵּן, וּלְפָלֶא עַל הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁלֹּא הֵבִיא דַּעְתּוֹ בָּזֶה. וְאֶפְשָׁר מִדְּסָתַם וְלֹא חִלֵּק מַשְׁמַע גַּם כֵּן דִּכְבָר גַּוְנֵי שָׁרֵי, וּבִלְבוּשׁ פָּסַק בְּהֶדְיָא דְּמֻתָּר אֲפִלּוּ בְּיֵשׁ לָהֶן בְּעָלִים, וְכֵן

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לֹא יַחְצֹב מַיִם מִצַּד הַבּוֹר שֶׁהוּא בִּרְשׁוּת חֲבֵרוֹ. וְאַף שֶׁחוֹצֵב מִתַּחַת הַקּוֹרָה וְשָׁם רְשׁוּת שְׁנֵיהֶם שׁוֹלְטוֹת, (פ) קַל הוּא שֶׁהֻקְלוּ חֲכָמִים בְּמַיִם, (כ) וְאֵין צָרִיךְ אֶלָּא שֶׁלֹּא יְהֵא נָכָר לְהַדְיָא שֶׁחוֹצֵב מֵרְשׁוּת חֲבֵרוֹ: **(י) לֹא בָּעֵינַן שׁוּם תִּקּוּן.** וְעַל כָּל פָּנִים (יג) אָסוּר לְהַכְנִיס הַמַּיִם לַבַּיִת אִם לֹא עָשׂוּ שׁוּם תִּקּוּן, דְּהָא לֹא עָרְבוּ שְׁתֵּי הַחֲצֵרוֹת בְּיַחַד: **ב** (יא) **שֶׁבְּאֶמְצַע הַשְּׁבִיל.** הֵינוּ (יד) שֶׁיֵּשׁ כְּמִין מָבוֹי קָטָן מַפְסִיק בֵּין שְׁתֵּי הַחֲצֵרוֹת, וְהוּא שֶׁיֵּשׁ לְשְׁתֵּי הַחֲצֵרוֹת, וּבוֹר בָּאֶמְצַע, וּמְשַׁלְשֵׁל הַדְּלִי לְתוֹכוֹ דֶּרֶךְ חַלּוֹן שֶׁבְּכֹתֶל הַחֲצֵרוֹת: **(יב) אַף עַל פִּי שֶׁהִיא מַפְלֶגֶת** וְכוּ׳. מִלְּשׁוֹן זֶה מַשְׁמַע דְּכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁהִיא מַפְלֶגֶת פְּחוֹת מֵאַרְבָּעָה טְפָחִים, וְהַטַּעַם, דְּתַשְׁמִישׁ שֶׁהוּא דֶּרֶךְ חַלּוֹן סְבִירָא לָהּ לְדַעַת זוֹ דְּתָמִיד מִקְרֵי דֶּרֶךְ אֲוִיר בֵּין כְּשֶׁהוּא מַפְלֶגֶת אַרְבָּעָה טְפָחִים וּבֵין פְּחוֹת מֵאַרְבָּעָה טְפָחִים. (טן) וּמַה שֶּׁכָּתַב בִּלְשׁוֹן כָּל שֶׁכֵּן, דְּלֹא מִבָּעֵי אִם הוּא פְּחוֹת מֵאַרְבָּעָה טְפָחִים דְּתַשְׁמִישׁוֹ בְּנַחַת לְחָצֵר הַפָּמוּךְ, סְבִירָא לֵיהּ לְדַעַת זוֹ דִּבְוַדַּאי אֵין חֲבֵרוֹ אוֹסֵר עָלָיו אַף שֶׁלֹּא עָרְבוּ יַחַד, אֶלָּא אֲפִלּוּ אִם הוּא מַפְלֶגֶת אַרְבָּעָה טְפָחִים מִמֶּנּוּ, דְּגַם לְחָצֵר הַסָּמוּךְ אֵינוֹ בְּנַחַת, אֲפִלּוּ הָכִי אֵין חֲבֵרוֹ אוֹסֵר עָלָיו כֵּיוָן דְּאֵין תַּשְׁמִישָׁן אֶלָּא דֶּרֶךְ אֲוִיר: **(יג) וְאֵינָם צְרִיכִין זִיזִין.** בָּא לְאַפּוֹקֵי מִמַּאן דְּאָמַר בַּגְּמָרָא (פה.) דְּבָעֵינַן דַּוְקָא שֶׁיּוֹצִיא כָּל אֶחָד זִיז כָּל שֶׁהוּא מְכֻתְּלוֹ עַד לַבּוֹר לְהַכְרָא שֶׁלֹּא יָבֹא לְטַלְטֵל בָּעַלְמָא מֵרְשׁוּת לִרְשׁוּת: **(יד) רַק בְּחַלּוֹנוֹת.** דְּאָז הָוֵי תַּשְׁמִישׁ מְלוּי הַדְּלִי מִן הַבְּאֵר רַק דֶּרֶךְ אֲוִיר. אֲבָל כְּשֶׁיֵּשׁ פְּתָחִים מֵהַחֲצֵרוֹת לַשְּׁבִיל, אִם כֵּן אוֹתוֹ הַשְּׁבִיל רְשׁוּת שְׁנֵיהֶם שׁוֹלְטוֹת בּוֹ תָּמִיד בְּתַשְׁמִישׁ גָּמוּר, וְעַל כֵּן אָסוּר לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ (טז) אֲפִלּוּ דֶּרֶךְ חַלּוֹנוֹת, דְּהָוֵי הַשְּׁבִיל כְּחָצֵר שֶׁאֵינָהּ מְעֹרֶבֶת וְאָסוּר כָּל זְמַן שֶׁלֹּא עָרְבוּ בְּיַחַד, (יז) וַאֲפִלּוּ הוֹצָאַת זִיזִין לֹא מְהַנְּיָ: **(טו) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאִם אֵינָן מַפְלְגִים אַרְבָּעָה** וְכוּ׳. דְּעָה זוֹ סְבִירָא לָהּ לְהִפּוּךְ מִדְּעָה קַמָּיְתָא, דְּאֵין לְהַתִּיר רַק דַּוְקָא כְּשֶׁהַבּוֹר מַפְלֶגֶת מִן כָּתְלֵי הַחֲצֵרוֹת אַרְבָּעָה טְפָחִים דְּאָז מִקְרֵי הַתַּשְׁמִישׁ דֶּרֶךְ אֲוִיר, אֲבָל כְּשֶׁהוּא פְּחוֹת מֵאַרְבָּעָה טְפָחִים לִשְׁנֵיהֶם, לֹא מִקְרֵי דֶּרֶךְ אֲוִיר, (יח) אֶלָּא חֲשִׁיב הַתַּשְׁמִישׁ לִשְׁנֵיהֶם בְּנַחַת, וְאוֹסְרִין זֶה עַל זֶה אֲפִלּוּ אִם אֵין פְּתָחִים לְהַחֲצֵרוֹת וְתַשְׁמִישָׁן הוּא רַק דֶּרֶךְ חַלּוֹנוֹת שֶׁבְּכֹתֶל. וּפְסָקוּ (יט) הָאַחֲרוֹנִים כְּדַעָה זוֹ: **ג** (טז) **שְׁלֹשָׁה חֲרָבוֹת.** שְׁאֵין בָּהֶם דִּיוּרִין, וּפְרוּצוֹת זוֹ לָזוֹ בְּיוֹתֵר מֵעֶשֶׂר אַמּוֹת, וְיֵשׁ לְכָל אַחַת מֵהַחֲצֵרוֹת חַלּוֹנוֹת פְּתוּחוֹת לְהֶחֳרֵבוֹת שֶׁאָצְלָם שֶׁעַל יְדֵיהֶם הֵם מִשְׁתַּמְּשִׁין בָּהֶן עַל יְדֵי זְרִיקָה: **(יז) כָּל אֶחָד מֵהֶן** וְכוּ׳. הוֹאִיל וְאֵין לוֹ בָּהּ תַּשְׁמִישׁ גָּמוּר בַּחֵל (כ) שֶׁאֵין לוֹ פֶּתַח פָּתוּחַ לָהּ אֶלָּא חַלּוֹן, (כא) אֵין פְּרָצַת הַמְּחִיצָה שֶׁפְּרוּצוֹת זוֹ לָזוֹ אוֹסֶרֶת וּמֻתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכֻלָּהּ וַחֲבֵרוֹ אֵינוֹ יָכוֹל לֶאֱסֹר עָלָיו, וְאַף עַל פִּי שֶׁגַּם חֲבֵרוֹ מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ בַּחֵל עַל יְדֵי זְרִיקָה שֶׁזּוֹרֵק דֶּרֶךְ אֲוִיר שֶׁלּוֹ בְּפִרְצָה עַד תּוֹךְ חֲרָבָה זוֹ, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁלַּחֲבֵרוֹ אֵין לוֹ בָּהּ תַּשְׁמִישׁ כִּי אִם עַל יְדֵי זְרִיקָה בָּאֲוִיר מֵרָחוֹק, אֵינוֹ יָכוֹל לֶאֱסֹר עָלָיו: **(יח) בְּאוֹתָהּ שֶׁאָצְלוֹ.** אֲבָל בְּשֶׁל חֲבֵרוֹ אֵינוֹ יָכוֹל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ בְּשַׁבָּת עַל יְדֵי זְרִיקָה בָּאֲוִיר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא אוֹסֵר עָלָיו, דְּהֵיא שַׁיָּכָה לוֹ יוֹתֵר (כב) שֶׁיֵּשׁ לוֹ בָּהּ גַּם תַּשְׁמִישׁ נוֹחַ שֶׁלֹּא עַל יְדֵי אֲוִיר כְּגוֹן בְּשִׁלְשׁוּל לְמַטָּה לְחַלּוֹנוֹ: **(יט) וְהָאֶמְצָעִית.** שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת בְּשָׁוֶה בֵּין שְׁתֵּי הֶחֳרֵבוֹת: **(כ) מֻתֶּרֶת** לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּשֶׁל שְׁנֵיהֶם בְּשָׁוֶה, אֲבָל כְּשֶׁיֵּשׁ פְּתָחִים מֵהַחֲצֵרוֹת לַשְּׁבִיל, רְשׁוּת שְׁנֵיהֶם שׁוֹלֶטֶת בּוֹ וְהָוֵי הַשְּׁבִיל כְּחָצֵר שֶׁאֵינָהּ מְעֹרֶבֶת וְאָסוּר. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ה): (ג) **אֲפִלּוּ.** דְּכֵיוָן דְּסָמוּךְ לָהֶם, הָוֵי לִשְׁנֵיהֶם

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יא) שָׁם בַּגְּמָרָא: **(יב)** רַשְׁבָּ״א (שם): **(יג)** אַחֲרוֹנִים: **ב (יד)** רַשְׁ״י (פה. ד״ה בור): **(טו)** מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק״ד): **(טז)** בֵּין כְּשֶׁהוּא מַפְלֶגֶת אַרְבָּעָה טְפָחִים אוֹ פְּחוֹת מֵאַרְבָּעָה טְפָחִים, כֵּיוָן דְּהַשְּׁבִיל הוּא בְּחֵצֶר שֶׁאֵינָהּ מְעֹרֶבֶת. וּמַה שֶּׁכָּתַב הַמְּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן ד׳ דְּמַתֶּר לְדַעָה רִאשׁוֹנָה בְּפָחוֹת מֵאַרְבָּעָה טְפָחִים, כְּבָר תְּמֵהוּ עָלָיו הָאַחֲרוֹנִים וְדַעְתָּם דְּלַדַּעַת הָרַמְבַּ״ם אֲפִלּוּ בְּאַרְבָּעָה טְפָחִים וּבִפְתוּחוֹת לְחָצֵר מֻתָּר כֵּיוָן דְּעָתָה הוּא מְשְׁתַּמֵּשׁ דֶּרֶךְ חַלּוֹנוֹת, אַף שֶׁהָרַמְ״א שָׁתַם בָּזֶה כְּדַעַת רַשְׁ״י וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים דִּבְפְתוּחוֹת בְּכָל גַּוְנֵי אָסוּר וְנִיחָא שֶׁכָּתְבוּ דְּהָרַמְ״א סְבִירָא לֵיהּ דְּגַם הָרַמְבַּ״ם מוֹדֶה לִשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים דִּבְפְתוּחוֹת לַשְּׁבִיל אָסוּר בְּכָל גַּוְנֵי]. וְיֵשׁ שֶׁכָּתְבוּ דְּטַעוּת סוֹפֵר הוּא בַּמְּגֵן אַבְרָהָם, עַיֵּן בְּתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״ד) וּבְמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(יז)** כֵּן מוּכָח מֵרַשְׁ״י דִּבּוּר הַמַּתְחִיל בּוֹר עַיִן שָׁם: **(יח)** מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ו): **(יט)** לְכוּשׁ וְאַלְיָה רַבָּה (סק״ה). וְהַגְּרַ״ז (ס״ב). וּכְאֶמֶת דַּעַת הָרַמְבַּ״ם הִיא רַק יְחִידָאָה, דְּהָרַשְׁבָּ״א בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (שֵׁ״ג סי׳ ט) וְהָרִיטְבָּ״א (פה. ד״ה ה״ג) וְהַטּוּר וְרִבְּנוּ יְרֻחָם (נתיב יב חט״ו) קָיְמִי כְּלָהוּ בְּחַדָּא שִׁיטְתָּא כְּרַשְׁ״י וְדִוְקָא מַפְלֶגֶת אַרְבָּעָה טְפָחִים מִן הַכֹּתֶל, **וְעַיֵּן בְּתוֹסְפוֹת שָׁם** (ד״ה בור) **דְּרַ״י מַחְמִיר עוֹד יוֹתֵר** וּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ודע) הֲבִיאוֹ, וְצָרִיךְ עִיּוּן קְצָת אַמַּאי לֹא הֶעְתִּיקוּ בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ: **ג (כ)** שְׁאִלּוּ הָיָה פֶּתַח פָּתוּחַ לָהּ הָיוּ דָּנִין אוֹתָן הֶחֳרֵבוֹת כַּחֲצֵרוֹת, וְהָיוּ אוֹסְרִין זֶה עַל זֶה כְּשֶׁלֹּא עָרְבוּ יַחַד: **(כא)** רַשְׁ״י (שם ד״ה זה): **(כב)** רַשְׁ״י (שם):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah